

[Sigsgaard.]

kere kommunikation over grænserne? Det er det ikke; det er der ingen der vil påstå. De virkelige drivkræfter nævnes aldrig i talerne, og de er heller ikke nævnt i dag. Men det er, at fællesmarkedet blev skabt, fordi den moderne industri ikke længere kunne undvære det. Den måtte have det sådan, at kapital og det, som den kalder arbejdskraft, kunne bevæge sig frit over grænserne. Den måtte kunne rationalisere og lave arbejdsdeling på tværs af grænserne. Nationalstaterne var blevet for små og deres grænser for unaturlige. Storindustrien søgte sig markeder på tværs af grænserne. Kapital blev investeret uanset disse grænser, og storindustrien forlangte sikkerhed for disse markeder og for den investerede kapital. Man kunne ikke have, at der i ét land blev ført én økonomisk politik, i et andet en helt anden, og allerværst: i et tredje måske en socialistisk præget politik. Der måtte ensartethed til, og derfor blev fællesmarkedet skabt. Industrien, storindustrien, forlangte det for at sikre sig større fortjeneste, højere priser. Ved på den måde at leve op til den teknologiske udviklings krav kunne produktionsformen og den private ejendomsret stabiliseres og betrygges, og risikoen for en socialistisk udvikling kunne begrænses.

Fællesmarkedet er i hele sit væsen antisocialistisk. Også derfor er det i hvert fald bemærkelsesværdigt, at socialdemokratiet, der for længst har opgivet den revolutionære vej til socialismen, nu også ved at ønske medlemskab af fællesmarkedet vil give afkald på den parlamentariske vej. Dermed har socialdemokratiet egentlig i praksis afsvoret socialismen. Der er nemlig ikke tvivl om, hvad vej fællesmarkedet går. Det er som sagt skabt for at give frit slag for storkapitalen, men samtidig bliver dette fællesmarked selv en motor for en videre udvikling henimod større virksomheder. I takt med, at nationale skranker falder og markedsforholdene dermed bliver mere ensartede, skærpes konkurrencen, og det nødvendiggør stadig større og mere konkurrencedygtige koncerner, som igen får mere styrke til at nedbryde de restriktioner, der findes. På den måde fremmes koncentrationen yderligere. Allerede i dag er ca. 400 koncerner ved at overtage det meste af verdensproduktionen.

Den slags perspektiver nævnes overhovedet ikke i debatten. Den egentlige baggrund for fællesmarkedet går man lige så let hen over, som man gør det i den offentlige debat. Men den udvikling, som jeg har skildret her, kan ikke ændres. Det kan i hvert fald først ske i takt med, at Vesteuropa gør op med kapitalismen. Indtil da vil magten samles på stadig færre hænder. Vi har længe vidst, at A. P. Møller og F. L. Smidth har meget mere magt i Danmark end statsministeren og hr. J. O. Krag, og at de to sidste ikke på afgørende punkter kan regere imod de to første. Men har vi mon også forstået, at Møller og Smidth, vor hjemlige giganter, er små ved siden af Krupp, IBM, GM og Esso? Det bliver disse og andre internationale giganter, der kommer til at bestemme mere og mere også i Danmark. Jeg vil ikke påstå, at der i de store linjer er forskel på A. P. Møller og Krupp; der er netop interessefællesskab. Nogle af EC-modstanderne ser den store verdens giganter som grumme og griske kapitalister, mens de hjemlige monoler trods alt ligesom er lidt mere menneskelige. Det er selvfølgelig noget sludder. De fremstiller det, som om Danmark ved at blive uden for fællesmarkedet kan undgå magtkoncentrationen hos den anonyme storkapital og umyndiggørelsen af de mange, og også det er sludder. Umyndiggørelsen er vidt fremskreden, og magten i Danmark er allerede nu samlet hos nogle få.

Samtidig med at monopoliseringen skærper modsætningerne i kapitalismen, svækker den i første omgang arbejderklassens stilling. Kæmper lønmodtagerne for energisk for deres interesser, kan virksomhederne, hvis vi kommer i fællesmarkedet, endnu lettere end i dag pakke sammen og flytte til udlandet. Den blotte trussel vil i sig selv svække lønmodtagernes stilling. Den voksende kapitalistiske integration i fællesmarkedet vil medføre, at filialer og datterselskaber af de internationale koncerner vil være de første til at få produktion og dermed beskæftigelse skåret ned. Krupp vil jo lukke sine danske afdelinger før de tyske. Filiallandet Danmark vil sammen med de andre små filialer i et eventuelt udvidet fællesmarked være særlig udsat i en lavkonjunkturperiode.

Et andet eksempel: i dag deporterer arbejdsanvisningskontorerne danske arbejdere